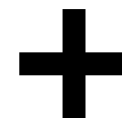

Edukacja astronomiczna

Michał Tomczak (IA UWrocław)

XLI Zjazd PTA. Toruń, 11 września 2023 r.

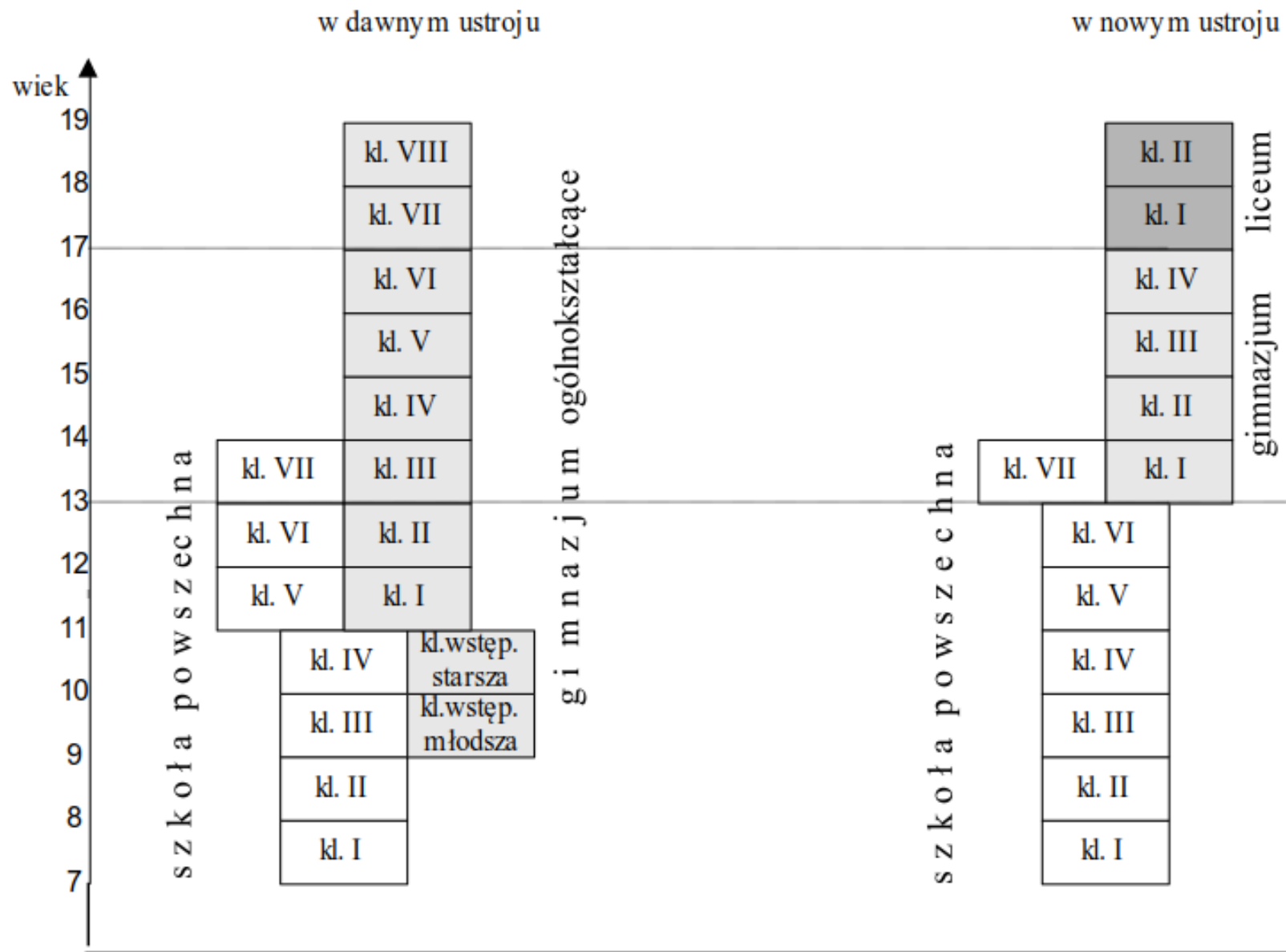

Plan wykładu:

- A. Edukacja szkolna (regulacje prawne, najważniejsze zmiany w ujęciu chronologicznym, podręczniki)
 - B. Edukacja uczelniana (regulacje prawne, najważniejsze zmiany w ujęciu chronologicznym, główne ośrodki, garść liczb)
-

Edukacja szkolna – regulacje prawne

7 lutego 1919	Dekret Naczelnika Państwa o obowiązku szkolnym
17 lutego 1922	Ustawa o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych
11 marca 1932	Ustawa o ustroju szkolnictwa (reforma jędrzejewiczowska)
15 lipca 1961	Ustawa o rozwoju systemu oświaty i wychowania
7 września 1991	Ustawa o systemie oświaty
25 lipca 1998	Ustawa o zmianie ustawy o systemie oświaty (program czterech reform)
14 grudnia 2016	Ustawa prawo oświatowe

Plany godzin w liceum ogólnokształcącym

przedmiot	humanistyczne		klasyczne		mat.-fizyczne		przyrodnicze	
	kl. I	kl. II	kl. I	kl. II	kl. I	kl. II	kl. I	kl. II
język polski	6	6	4	4	3	3	3	3
historia	4	4	4	3	2	2	2	2
język łaciński	4	4	6	4	-	-	-	-
język grecki	-	-	4	4	-	-	-	-
język obcy nowożytny	5	4	3	3	3	3	3	3
matematyka	2	2	2	2	-	-	4	2
matematyka z kreśleniem	-	-	-	-	5	5	-	-
fizyka	-	-	-	-	-	-	3	3
chemia	-	-	-	-	-	-	2	2
fizyka i chemia	4	-	2	-	-	-	-	-
fizyka z kosmografią	-	-	-	-	5	4	-	-
chemia z mineralogią i geologią	-	-	-	-	3	3	-	-
geografia z mineralogią i geologią	-	-	-	-	-	-	2	2
biologia	-	2	-	2	2	-	4	3
religia	2	2	2	2	2	2	2	2
filozofia	-	3	-	3	-	3	-	3
zagad. życia współczesnego	2	2	2	2	2	2	2	2
rysunek	-	-	-	-	2	2	2	2
ćwiczenia cielesne	2	2	2	2	2	2	2	2
RAZEM	31	31	31	31	31	31	31	31

Przegląd
Pedagogiczny
19 (1936), 307

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

Liceum humanistyczne.

Witkowski i Zakrzewski. Zarys fizyki. (W razie wyczerpania Kalinowski Nauka fizyki. T. I, II, III.

Liceum klasyczne.

Witkowski i Zakrzewski. Zarys fizyki.

ASTRONOMIA.

Na wszystkich wydziałach.

Gadomski i Rybka. Kosmografia.

CHEMIA.

Liceum matem. fiz. i przyrodn.

Bruner L. i Tołłoczko S. Chemia nieorganiczna. Wyd. VI. Warszawa. Gebethner i Wolff.

Zoologia.

Nusbaum - Hilarowicz J. i Fuliński B. Zoologia dla wyższych klas gimnazjalnych. Wyd. VII. Lwów. K. S. Jakubowskiego. 1929.

Liceum humanistyczne, klasyczne i matematyczno - fizyczne.

Biologia ogólna.

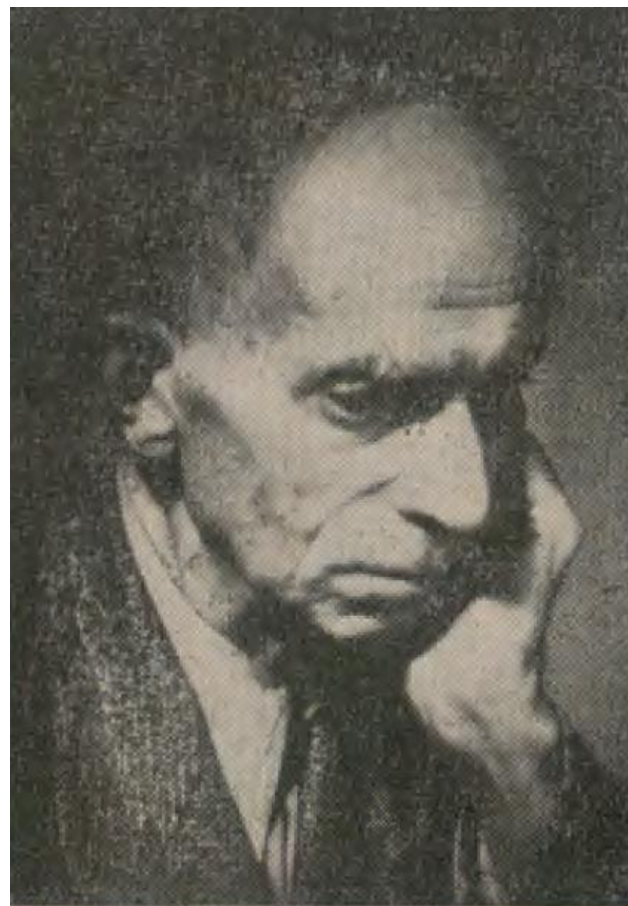
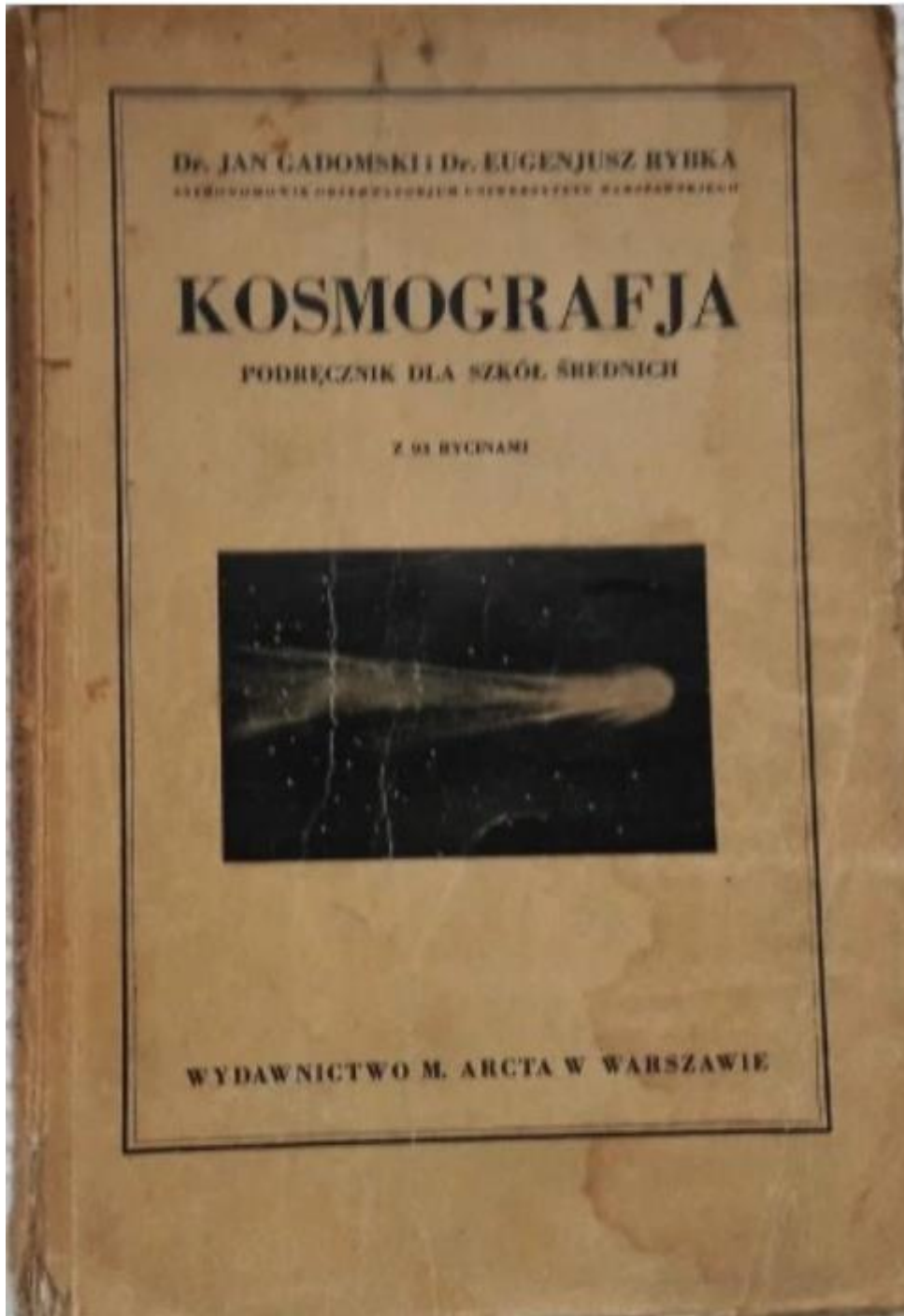
Wilczyński J. Podręcznik biologii ogólnej dla 8-ej klasy gimnazjum. Warszawa. Gebethner i Wolff. 1928.

Książka pomocnicza dla nauczyciela.

Szafer W. i Dyakowski B. Zarys botaniki. Lwów. 1933. Nakład K. S. Jakubowskiego.

MATEMATYKA.

Lista podręczników z matematyki będzie podana później.

Placówki oświatowe

Rodzaje	1928/ 1929	1931/ 1932	1932/ 1933	1933/ 1934	1934/ 1935	1935/ 1936	1936/ 1937	1937/ 1938	1938/ 1939
Przedszkola	1 557	1 920	1 724	1 752	1 859	1 849	1 712	1 651	1 506
publiczne	603	666	581	556	565	492	474	486	b.d.
prywatne	954	1 254	1 143	1 196	1 294	1 357	1 238	1 173	b.d.
Szkoły powszechne	26	26	26	27	27	27	28	28	28
publiczne	594	932	838	270	786	988	353	722	881
prywatne	25 170	25 452	25 465	25 882	26 365	26 603	26 846	27 234	27 370
Szkoły specjalne	1 422	1480	1 373	1 388	1 421	1 385	1 507	1 488	1 511
publiczne	63	79	87	88	89	99	98	103	110
prywatne	42	68	74	76	78	84	85	92	95
prywatne	21	11	13	12	11	19	13	11	15
Szkoły średnie ogólnokszt.	777	748	765	783	770	755	760	769	784
państwowe	271	277	283	303	301	303	305	307*	310*
samorządowe	65	61	59	55	50	44	43	41*	45*
prywatne	441	410	423	425	419	408	412	421*	429*
Zakłady kształcenia n-li	221	194	182	173	159	172	42	74	74
państwowe	128	115	110	107	102	103	26	59	b.d.
samorządowe	16	16	14	12	9	8	-	-	b.d.
prywatne	77	63	58	54	48	61	16	15	b.d.
Szkoły zawodowe	720	754	747	743	698	699	764	764	b.d.
państwowe	94	119	117	120	117	122	125	125	b.d.
samorządowe	28	41	33	29	27	26	27	27	b.d.
prywatne	598	594	597	594	554	551	612	612	b.d.
Szkoły wyższe	21	22	24	24	24	24	24	27	28
państwowe	13	13	13	13	13	13	13	b.d.	b.d.
prywatne	8	9	11	11	11	11	11	b.d.	b.d.

*tylko gimnazja i gimnazja z liceami (bez oddzielnych liceów)

Licea ogólnokształcące w r. szk. 1938/39

	ogółem	państwowe	niepaństwowe
Liczba liceów ogólnokształcących	668	286	382
Liczba uczniów:	ogółem	19 913	10 417
	kl. I	10 978	8 618
	kl. II	8 935	5 799
wydział klasyczny	1 220	756	464
	kl. I	417	272
	kl. II	339	192
wydział humanistyczny	18 709	9 710	8 999
	kl. I	5 369	5 297
	kl. II	4 341	3 702
wydział matematyczno-fizyczny	7 360	5 262	2 098
	kl. I	2 982	1 365
	kl. II	2 280	733
wydział przyrodniczy	7 041	4 185	2 856
	kl. I	2 210	1 684
	kl. II	1 975	1 172

Edukacja szkolna – regulacje prawne

7 lutego 1919	Dekret Naczelnika Państwa o obowiązku szkolnym
17 lutego 1922	Ustawa o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych
11 marca 1932	Ustawa o ustroju szkolnictwa (reformacja jędrzejewiczowska)
15 lipca 1961	Ustawa o rozwoju systemu oświaty i wychowania
7 września 1991	Ustawa o systemie oświaty
25 lipca 1998	Ustawa o zmianie ustawy o systemie oświaty (program czterech reform)
14 grudnia 2016	Ustawa prawo oświatowe

2) Plany nauczania

W roku szkolnym 1964/65 obowiązuje następujący plan nauczania

Przedmiot nauczania	Klasa			
	VIII	IX	X	XI
Język polski	5	5	5	5
Język rosyjski	3	2/3	3	3
Język zachodnioeuropejski lub łaci- na	3	3	3	3
Historia	2	3	3	4/3
Wiadomości o Polsce i świecie współczesnym	—	—	—	1/2
Propedeutyka filozofii	—	—	—	2
Biologia	—	3/2	2	1
Higiena	—	—	—	1
Geografia	2	3	2	—
Matematyka	5	4	4	4
Astronomia	—	—	—	1
Fizyka	3	3	3	3
Chemia	2	2	2	2/1
Zajęcia techniczne	2	2	2	—
Rysunek techniczny	2	—	—	—
Wychowanie fizyczne	2	2	2	2
Przysposobienie wojskowe	—	2	2	2/0
Razem	31	34	33	34/31

EUGENIUSZ, RYBKA

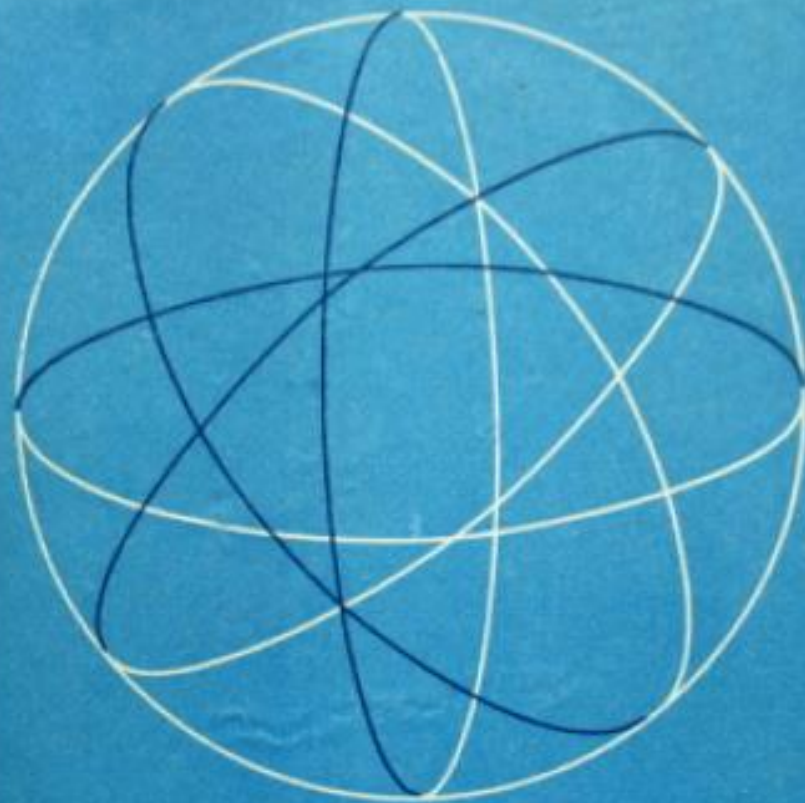
ASTRONOMIA

DLA KLASY XI

Duszczyk Mieczysław
Środa Pozn.
ul. Garncarska 6

WARSZAWA 1952
PAŃSTWOWE ZAKŁADY
WYDAWNICTW SZKOLNYCH

TADEUSZ JARZEBOWSKI
ELEMENTY
ASTRONOMII

ASTRONOMIA

ZARZĄDZENIE Nr 15
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
z dnia 13 kwietnia 1988 r.

w sprawie organizacji kształcenia i wychowania w roku szkolnym 1988/89

1. W związku z wprowadzonymi w latach 1987-88 doraźnymi zmianami w programach nauczania szerzej należy wykorzystywać możliwości indywidualnego doboru treści kształcenia przez nauczycieli i komisje przedmiotowe rad pedagogicznych umożliwiając eliminowanie zbędnej wiedzy faktograficznej oraz haseł programowych o charakterze uzupełniającym i pomocniczym. Czas uzyskany w wyniku wprowadzonych redukcji treści powinien być wykorzystany na utwalenie podstawowych treści kształcenia.

Edukacja uczelniana – podstawy prawne

13 lipca 1920	Ustawa o szkołach akademickich
15 marca 1933	Ustawa o szkołach akademickich (reformacja jędrzejewiczowska)
28 października 1947	Dekret o organizacji nauki i szkolnictwa wyższego
15 grudnia 1951	Ustawa o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki
5 listopada 1958	Ustawa o szkołach wyższych
31 marca 1965	Ustawa o stopniach naukowych i tytułach naukowych
4 maja 1982	Ustawa o szkolnictwie wyższym
12 września 1990	Ustawa o szkolnictwie wyższym
14 marca 2003	Ustawa o stopniach naukowych i tytule naukowym
27 lipca 2005	Prawo o szkolnictwie wyższym

Art. 84. Nauczanie w szkołach akademickich obejmuje wykłady i ćwiczenia, odbywane pod kierunkiem profesorów lub docentów.

Art. 85. Aby uzyskać prawo studjowania, trzeba się zapisać w szkole bądź w charakterze studenta (studentki), bądź wolnego słuchacza (wolnej słuchaczki). Warunkiem przyjęcia w poczet studentów jest wykazanie się świadectwem dojrzałości, uzyskanem w jednej z państwowych szkół średnich ogólnokształcących.

Art. 89. Zarówno studenci, jak wolni słuchacze, zapisują się według wyboru na jeden z wydziałów; studenci i wolni słuchacze jednego wydziału mogą się zapisywać na wykłady innego wydziału.

Art. 90. Aby być dopuszczonym do udziału w ćwiczeniach, student musi uzyskać pozwolenie kierującego profesora. Warunki dopuszczenia i korzystania z ćwiczeń oznaczają osobne przepisy, zatwierdzone przez radę wydziałową.

Art. 93. Student ma prawo zdawania egzaminów oraz ubiegania się o stopnie akademickie.

Art. 95. Stopnie naukowe są dwa: niższy i wyższy. Stopniem wyższym we wszystkich szkołach akademickich jest stopień doktora, który można otrzymać po uzyskaniu stopnia niższego, złożeniu egzaminów doktorskich, przedstawieniu pracy naukowej, wydrukowanej w języku polskim, łacińskim lub języku wykładowym przedmiotu, z którego napisana jest praca doktorska. Z zezwolenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozprawa doktorska może być wyjątkowo pisana i w innym języku cudzoziemskim z dołączeniem streszczenia w języku polskim.

Katedry astronomii na uczelniach wyższych w II Rzeczypospolitej

Uczelnia	Profesor
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	Tadeusz Banachiewicz
Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie	Marcin Ernst (do 1930) Eugeniusz Rybka (od 1932)
Uniwersytet Poznański	Bohdan Zaleski (1922-1927) Józef Witkowski (od 1929)
Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie	Władysław Dziwulski
Uniwersytet Warszawski	Michał Kamieński (od 1923)
Politechnika Lwowska (Katedra Astronomii i Geodezji Wyższej)	Lucjan Grabowski
Politechnika Warszawska (Katedra Astronomii Praktycznej)	Felicjan Kępiński (od 1927)

██████████

Art. 111. Przepisy, określające zasady ustroju w sposób jednolity dla państwowych szkół akademickich, odnoszą się do następujących uczelni:

- 1) Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie,
- 2) Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie,
- 3) Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie,
- 4) Uniwersytetu warszawskiego,
- 5) Uniwersytetu poznańskiego,
- 6) Szkoły Politechnicznej we Lwowie,
- 7) Politechniki warszawskiej.
- 8) Akademii Weterynarii we Lwowie,
- 9) Szkoły Głównej Gospodarstwa wiejskiego w Warszawie,
- 10) Akademii Górniczej w Krakowie.

Rozciągnięcie tych przepisów na inne państwowe szkoły akademickie następuje w drodze aktu ustawodawczego.

+

Edukacja uczelniana – podstawy prawne

- 28 października 1947 Dekret o organizacji nauki i szkolnictwa wyższego
- 15 grudnia 1951 Ustawa o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki
- 5 listopada 1958 Ustawa o szkołach wyższych
- 31 marca 1965 Ustawa o stopniach naukowych i tytułach naukowych
- 4 maja 1982 Ustawa o szkolnictwie wyższym
- 12 września 1990 Ustawa o szkolnictwie wyższym
- 14 marca 2003 Ustawa o stopniach naukowych i tytule naukowym
- 27 lipca 2005 Prawo o szkolnictwie wyższym
- 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Program studiów:

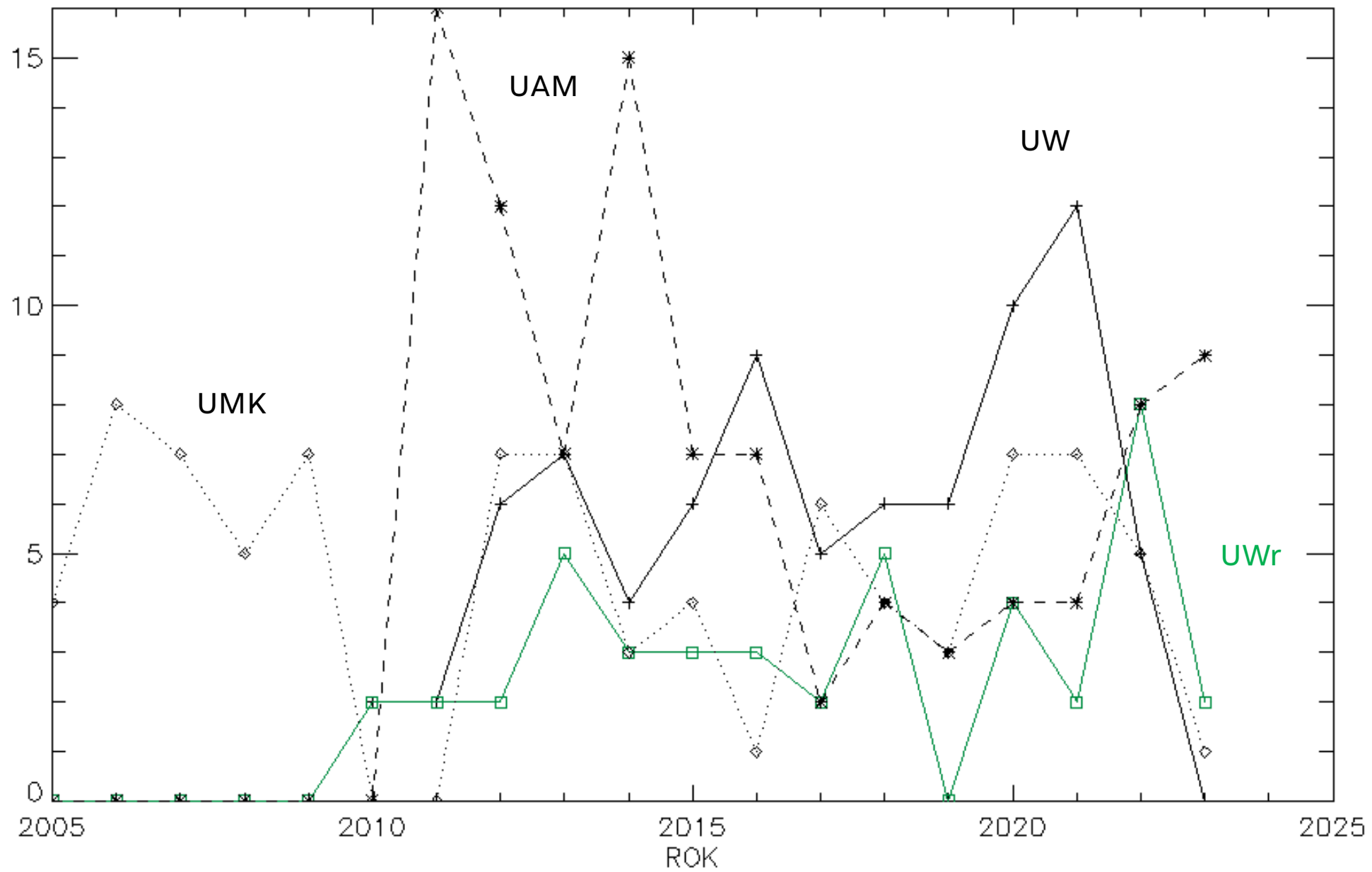
- Kompletny kurs astronomii poprzedzony odpowiednim przygotowaniem matematycznym, fizycznym, informatycznym i językowym
- Zajęcia kursowe + wykłady specjalistyczne, pracownie, seminaria, praktyki wakacyjne
- Odzwierciedla profil naukowy jednostki – *research oriented education*
- Rosnący udział zajęć prowadzonych w języku angielskim
- Koła naukowe
- Akredytacje, rankingi, ...

Jednostki prowadzące kierunek studiów astronomia po II wojnie światowej

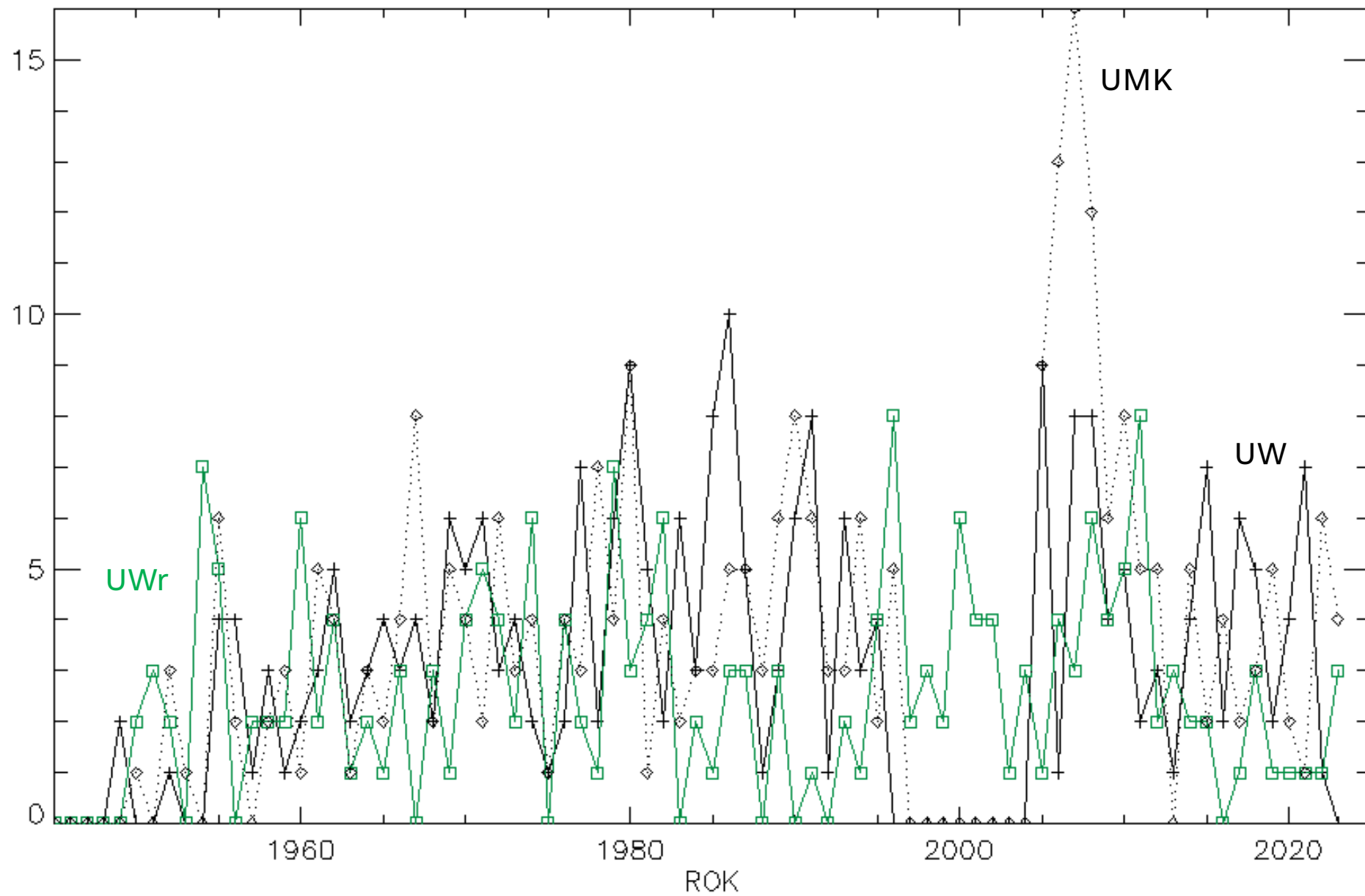
Uczelnia/jednostka PAN	Liczba wystawionych dyplomów		
	I stopień	II stopień	III stopień
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	b.d.	b.d.	23 (b.d.) ^a
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	86	273 ^b	24 (b.d.) ^c
Uniwersytet Warszawski	80	247 ^d	35 (76)
Uniwersytet Wrocławski	44	200	28 (66)
Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu (w latach 1963-1997 jako specjalność na fizyce)	98	86 ^e	3 (b.d.)
Uniwersytet Zielonogórski (od 2002)	9	48	16 (16)
Centrum Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika w Warszawie (od 1998)	n.d.	n.d.	81 (132)

a – dane od roku 2008; b – brakuje danych za lata 1997-2004; c – dane od roku 2005; d – brakuje danych za lata 1996-2004; e – brakuje danych do 1963

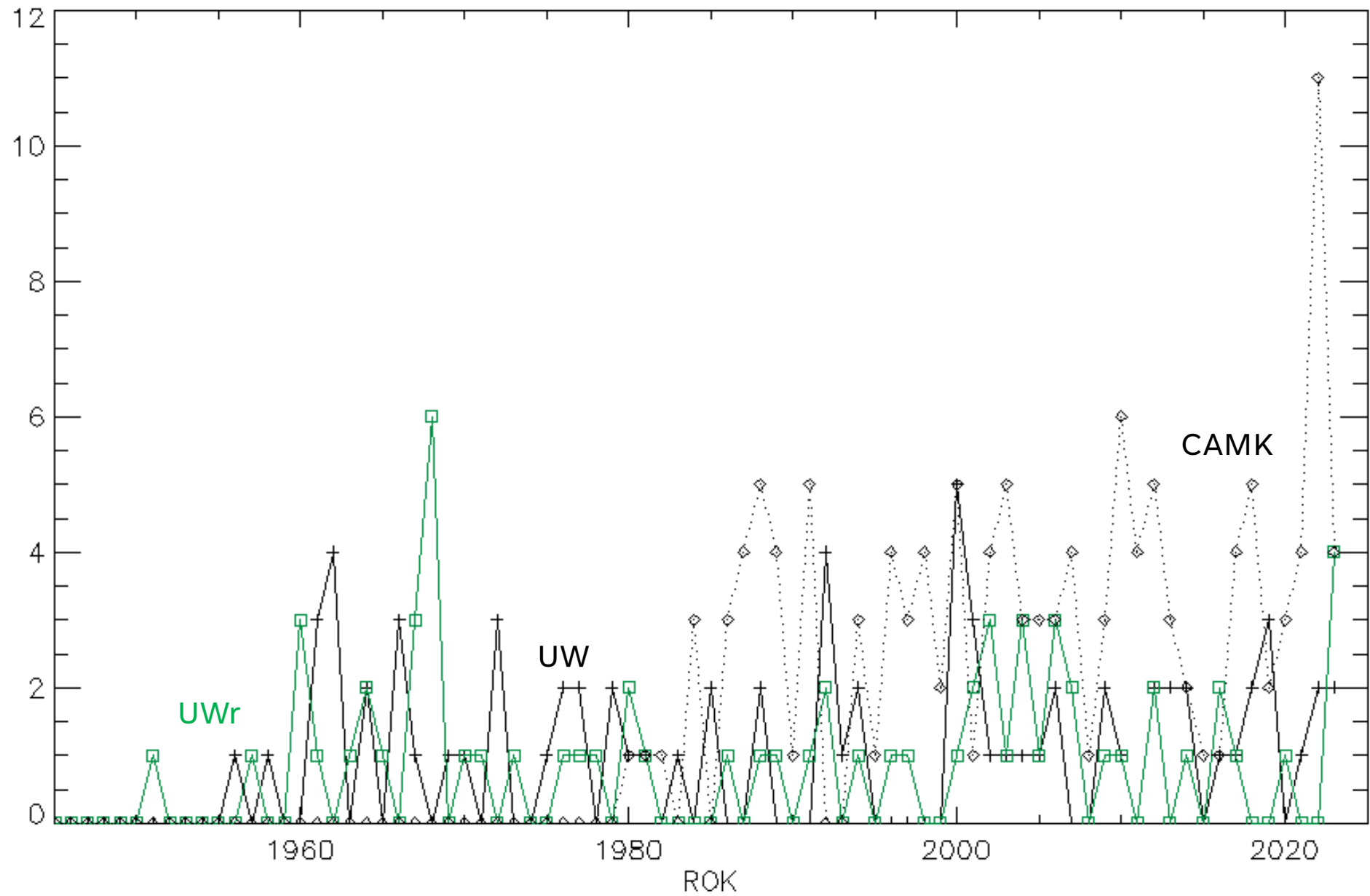
LICZBA ABSOLWENTOW STUDIOW LICENCJACKICH

LICZBA ABSOLWENTOW STUDIOW MAGISTERSKICH

LICZBA WYPROMOWANYCH DOKTORÓW

	ROK	UJ	UMK	UW	UWr	UZ	CAMK	Razem
	2000			5	1			6
	2001			3	2			5
	2002			1	3		4	8
	2003			1	1		5	7
	2004			1	3		3	7
	2005		1	1	1		3	6
	2006		0	2	3		3	8
	2007		3	0	2		4	9
	2008		0	0	0		1	1
	2009		1	2	1		3	7
	2010		2	1	1		6	10
	2011		0	0	0		4	4
	2012	2	1	2	2		5	12
	2013	1	1	2	0	2	3	7
	2014	1	3	2	1		2	7
	2015	3	5	0	0		1	9
	2016	1	1	1	2	2	1	6
	2017	2	3	1	1	2	4	11
	2018	2	0	2	0	4	5	7
	2019	5	1	3	0		2	9
	2020	0	0	0	1		3	8
	2021	3	1	1	0		4	9
	2022	3	1	2	0		11	17
	2023			2	4		4	10
	RAZEM	23	24	35	28	16	81	207

I stopień	~400	25
II stopień	~1200	17
III stopień	210	9